

ОГЛЯД ІНСТРУМЕНТІВ ПІДТРИМКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ (за 01.05 – 31.05.2022 р.)

Боргова політика

Джерелами фінансування дефіциту Державного бюджету України з 1 до 20 травня 2022 р. були військові облігації та ресурси Національного банку України без залучення зовнішньої допомоги. З 20 до 31 травня – додатково залучалися кредити від міжнародних фінансових організацій, а також двосторонні кредити та гранти.

Так, 20 травня 2022 р. було конвертовано першу суму – 504 млн євро. Того ж дня надійшло ще 600 млн євро макрофінансової допомоги. Пізніше, 24 травня, – отримано 100 млн дол. США від Японії. Президент США Джо Байден 21 травня підписав закон про виділення пакета підтримки Україні обсягом 40 млрд дол. США. Кабінет Міністрів України 31 травня 2022 р. прийняв постанову «Про здійснення державних зовнішніх запозичень у 2022 році шляхом залучення кредиту від Її Величності Королеви від імені Канади». Цим документом затверджено основні умови здійснення державних зовнішніх запозичень у спосіб залучення кредиту на загальну суму, що не перевищує 1 млрд канадських доларів. Кредитні кошти надаються на пільгових умовах. Це рішення уряду України надає можливість державі залучити кошти до державного бюджету для здійснення фінансування пріоритетних видатків, зокрема проведення соціальних видатків, підтримки найменш захищених верств населення та внутрішньо переміщених осіб.

Структуру фінансування дефіциту Державного бюджету України в період війни зображено на *рисунку*, який уміщено нижче.

Щодо зовнішньої допомоги, отриманої нашою державою з початку війни, то можемо констатувати, що до України надійшло понад 6 млрд дол. США зовнішньої допомоги у вигляді грантів та кредитів. Гранти надають різні країни. Так, від США вже отримано 1 млрд дол. США. Також у вигляді грантової допомоги отримано 110 млн євро від уряду Італії та понад 120 млн євро – від Європейського Союзу. Кошти, які не є грантовими, надаються

переважно під 1 % річних і на терміни від 10 до 30 років¹.

При цьому платежі з погашення державного боргу за січень–травень 2022 р. становили 169,3 млрд грн (99,5 % від плану), платежі з обслуговування – 75 млрд грн (97,5 % плану)².

Фактичні державні запозичення до загального фонду державного бюджету за січень–травень 2022 р. становили 376,6 млрд грн, або 170,5 % від запланованих на цей період³.

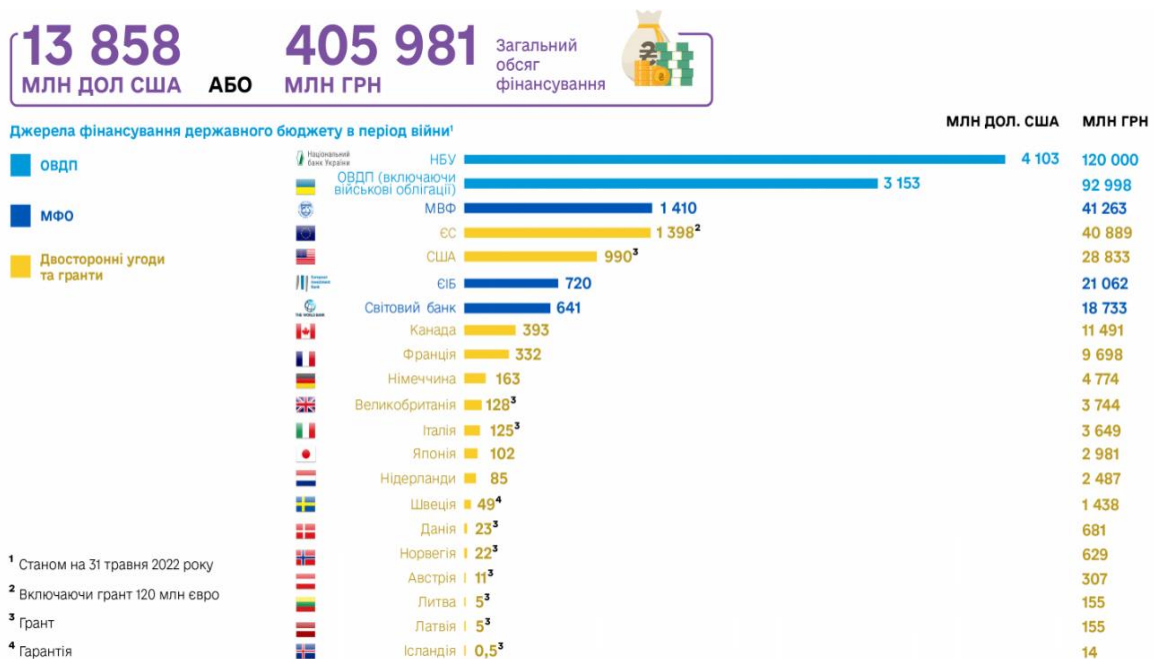

Рис. Джерела фінансування Державного бюджету України під час війни

Джерело: за даними Міністерства фінансів України².

Від розміщення ОВДП на фінансування державного бюджету залучено 225,5 млрд грн, у т. ч. в іноземній валюті 17,7 млрд грн (356,4 млн дол. США та 233,7 млн євро). При цьому за рахунок випуску військових ОВДП залучено 200,2 млрд грн, також завдяки придбанню у власність Національним банком України 120,0 млрд грн.

¹ Інтерв'ю Міністра фінансів Сергія Марченка виданню Mind / М-во фінансів України : офіц. сайт. 2022. 01 черв. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/interviu_ministra_finansiv_sergiia_marchenka_vidanniu_mind_01062022-3464

² Фінансування державного бюджету України з початку повномасштабної війни / М-во фінансів України : офіц. сайт. 2022. 01 черв. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/ukraines_state_budget_financing_since_the_beginning_of_the_full-scale_war-3435

³ У травні 2022 р. до загального фонду державного бюджету надійшло 101,3 млрд грн / М-во фінансів України : офіц. сайт. 2022. 01 черв. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/u_travni_2022_r_do_zagalnogo_fondu_derzhavnogo_biudzhetu_nadiishlo_1013_mlrd_grn-3465

Із *зовнішніх джерел залучено 151,1 млрд грн*, зокрема:

- 1,0 млрд грн (34,5 млн дол. США) коштів позики Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) в рамках проекту «Прискорення інвестицій у сільське господарство України» (№ 8973-UA від 27 серпня 2019 р.);
- 1,2 млрд грн (40,0 млн дол. США) коштів позики МБРР в рамках проекту «Друге додаткове фінансування, спрямоване на подолання наслідків пандемії COVID-19» (№ 9196-UA від 14 грудня 2020 р.);
- 0,4 млрд грн (15,0 млн дол. США) коштів позики МБРР в рамках проекту «Додаткове фінансування проекту «Екстрене реагування на COVID-19 та вакцинація в Україні» (№ 9315-UA від 17 травня 2021 р.);
- 0,1 млрд грн (4,9 млн дол. США) коштів позики МБРР в рамках проекту «Екстрене реагування на COVID-19 та вакцинація в Україні» (№ 9250-UA від 17 травня 2021 р.);
- 41,3 млрд грн (1,4 млрд дол. США) коштів Міжнародного валютного фонду в рамках додаткового фінансування за програмою екстреної підтримки Rapid Financing Instrument (RFI);
- 37,1 млрд грн (1,2 млрд євро) коштів позики ЄС у рамках нового пакета екстреної макрофінансової допомоги;
- 8,5 млрд грн (257,0 млн євро) коштів позики Європейського інвестиційного банку в рамках проекту щодо основного кредиту для МСП та компаній із середнім рівнем капіталізації (APEX) (№ 82.844 від 24 грудня 2014 р.);
- 14,3 млрд грн (0,4 млрд євро) коштів позики МБРР в рамках проекту «Додаткова позика до Другої позики на політику розвитку в сфері економічного відновлення» (№ 9366-UA, № 9367-UA від 08 березня 2022 р.);
- 2,7 млрд грн (91,4 млн дол. США) коштів позики МБРР в рамках проекту «Друге додаткове фінансування проекту «Екстрене реагування на COVID-19 та вакцинація в Україні» (№ 9369-UA від 08 березня 2022 р.);
- 12,6 млрд грн (382,0 млн євро) коштів позики Європейського інвестиційного банку в рамках проекту «Основний кредит для аграрної галузі» (№ 85.055 від 28 грудня 2015 р.);
- 9,7 млрд грн (300 млн євро) коштів позики Французького агентства розвитку;
- 2,9 млрд грн (100 млн дол. США) коштів позики МБРР в рамках проекту «Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів» (№ 9238-UA від 13 грудня 2021 р.);
- 11,5 млрд грн (392,8 млн дол. США) коштів позики уряду Канади;
- 4,8 млрд грн (150,0 млн євро) коштів позики Кредитної установи для відбудови (KfW) (Проект «ММСП – Фінансування Covid-19» (Угода від 07 квітня 2022 р.));
- 3 млрд грн (13 млрд японських єн) коштів позики Японського агентства розвитку на політику розвитку у сфері надзвичайного економічного відновлення (№ UKR-C3 від 16 травня 2022 р.)

За розрахунками Мінфіну, щомісячна потреба фінансування бюджету становить 5 млрд дол. США протягом наступних кількох місяців. У червні 2022 р. очікується надходження понад 4,8 млрд дол. США, зокрема через механізм Світового банку, США, Великої Британії, Канади, Німеччини, Японії, Італії, Нідерландів, Литви, Латвії.

Найближчим часом очікується 7,5 млрд дол. США грантових коштів від Сполучених Штатів, також нещодавно ЄС оголосив про макрофінансову допомогу в розмірі до 9 млрд євро на пільгових умовах. Німеччина обговорює надання Україні 1 млрд євро гранту, Японія планує надати додаткові 500 млн дол. США до 100 млн дол США, які вже надійшли до держбюджету. Окрім цього, Міністерство фінансів України активно співпрацює з МВФ та Світовим банком для залучення додаткового фінансування⁴.

---

⁴ Сергій Марченко взяв участь в онлайн-дискусії «Відбудова економіки України» Atlantic Council / М-во фінансів України : офіц. сайт. 2022. 25 трав. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/sergii_marchenko_vziav_uchast_v_onlain-diskusii_vidbudova_ekonomiki_ukraini_atlantic_council_-3457